

לסמוך על תביעתו במקום בדיקה.

אמר רב כהנא: שאלתינהו לאינשי ביתי לנשותיהם **דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע:** כי אתו רבנן מבי רב — האם מצרכי לכו בדיקה או לא? ואמרו לי הנשים: לא מצרכים אותנו לבדוק, וכדין הברייתא, שדי בתביעה.

והוינן בה: אמאי שאל רב כהנא את הנשים? ולישילינהו לדידהו, לבעליהן?

ומשנינן: **דילמא אינהו קא מחמירי אנפשיהו,** שיתכן שלעצמם הם היו

בדיקה ממש אלא די בתביעה [וגם לדעת שמואל די בתביעה], שאילולי היתה בטוחה שהיא טהורה היתה בודקת עצמה (188).

אמר ליה רב פפא לרבא: מהו למיעבד כי הא מתניתא? האם אפשר לסמוך על ברייתא זו למעשה, שאין צריך דוקא בדיקה אלא די בתביעה, או שמא אין לסמוך עליה, אלא היא חייבת לבדוק? (189)

אמר ליה רבא לרב פפא: סודני [תלמיד יב-ב חכם]! — לא! אין לה לבדוק, משום **דמגניא באפיה,** שאם תצריכנה בדיקה (190) לפני תשיש היא תתגנה בעיניו, ואפשר

הרי באה שימת לב זאת במקום שימת לב של בדיקה, ומשמעות הלשון הוא: אין לך שימת לב גדולה מזו!

אולם **הראב"ד** [בבעלי הנפש ש ה, וראה רשב"א ה א], ביאר שמשעת התביעה ואילך שמה אל לבה אם יש דם בבית החיצון, ודייקו הראשונים מדבריו שבק בבדיקה לטהרות צריך לבדוק בחורים וסדקים, אך לבעלה די בקינוח, אך בתוס' רא"ש לעיל [ה א] נקט להיפך עיי"ש.

189. **רש"י** פירש שהנידון בבדיקת ערה בעלה, ושאל רב פפא "מי בעיא בדיקה או תביעה". ותוס' [ד"ה מהו] הבינו בדבריו שהנידון אם צריך כלל בדיקה, ויתכן שאינה צריכה אפילו תביעה. ולפיכך תמהו על תשובת רבא "דמגניא באפיה", שהרי תביעה בערה אין בה חשש זה. וביאר **המהרש"א** שרש"י נקט שתביעה באה תחת בדיקה, וכיון שלו תקנו בדיקה, אין צריך אפילו תביעה. וראה **רמב"ן**.

עוד פירש **רש"י** בלישנא אחרינא, שהנידון היה אם צריכה בדיקה או די בתביעה, ועל כך השיב רבא שאינה טעונה בדיקה הכי מגניא

והוסיפו לבאר, שהקושיא מהברייתא על שמואל, היא משום שמשמע מתוספת הלשון "נשיהם להם בחזקת טהרה" שמדובר בעסוקה בטהרות.

187. תוס' לעיל [יא ב ד"ה תניא] נקטו דהיינו בין אם יש לה וסת ובין אם אין לה, וביארו כאן [ד"ה כיון] דהיינו משום שהבא מהדרך מאריך בפיוס, ונמצא שהשוהה בעיר אסור בלא בדיקה. אולם **רש"י** [ד"ה אין] נקט שגם השוהה בעיר והניח אשתו בחזקת טהרה בא לו בתביעה ואינה טעונה בדיקה.

188. תוס' [ד"ה כיון] כתבו שדוקא הבא מן הדרך די בתביעה כיון שאז הוא מאריך בפיוס אשתו על כן אפשר לסמוך על זה שאילו היתה טמאה ודאי היתה נזכרת שהרגישה בשעת ראייה.

ולביאורם נמצא כי לשון הגמרא "אין לך בדיקה גדולה מזו" מלמדנו שעיקרה של חובת הבדיקות של העוסקת בטהרות היא כדי לחנכה לשים לב בתדירות לטהרתה. ולכן, אם שמה לב בגלל תביעתו ופיוסו של בעלה הבא מן הדרך,